

MOTION 2024-02-06

”Ko på rot” för mer lokalproducerad mat

”För att alla ska få tillräckligt med näring även vid kris och krig behöver Sveriges försörjningsförmåga bli starkare, det vill säga förmågan att se till att maten når fram till matborden. Det handlar bland annat om att ha ett livskraftigt svenskt lantbruk och svensk livsmedelsindustri.”

Detta står att läsa på Livsmedelsverkets hemsida under rubriken ”Livskraftigt lantbruk och livsmedelsindustri”. Det som kan ses som en självklarhet har under lång tid inte uppmärksammats i tillräcklig omfattning. Det är inte förrän efter Rysslands invasion av Ukraina 2022 som förståelsen för hur beroende vi är av omvärlden för vår livsmedelsförsörjning blev riktigt tydlig.

Enligt Umeå kommuns lokala miljömål som antogs 2020 ska senast år 2025 erbjudas minst 50 procent lokalproducerade livsmedel inom kommunens verksamheter och bolag. Samma år ska 50 procent av livsmedel vara ekologiska. Det innebär att det är kort om tid för att målen ska hinna uppfyllas. I valet mellan lokalproducerad och ekologisk mat är Kristdemokraterna tydliga med att prioritera lokalproducerat eftersom ekologisk inte innebär per automatik att maten kommer från närområdet. Lokalproducerad mat innebär minskade transportkostnader samtidigt som det är ett stöd för lokal livsmedelsproduktion.

Även Umeå kommuns program för hållbar landsbygdsutveckling är inne på samma spår. I programmets förord står det att ”den oro som nu finns i världen har satt landsbygder i tydligare fokus, inte minst då många vill öka produktionen av livsmedel lokalt. Det ger oss tryggare försörjning och därtill nyttigare och godare mat”.

Efterfrågan på lokalproducerad mat har ökat samtidigt som det har blivit allt svårare att driva jordbruk. Kommunerna har ett stort ansvar för att tänka långsiktigt när det gäller livsmedelsproduktion till kommunernas verksamheter. Landsbygdsprogrammet lyfter innovativa upphandlingar som ett sätt att stötta lokal livsmedelsproduktion till kommunens verksamheter vilket vi ser som mycket positivt. Fler kommuner är inne på samma spår och har tagit ett steg vidare genom att införa ”Ko på rot”. I Västerbotten var Lycksele första kommun i länet att införa detta. Det innebär att kommunen har upphandlat 10 kalvar av lokala bönder där bönderna får betalt varje månad för skötsel tills djuren är redo för slakt och styckning. Allt sker så lokalt som möjligt och köttet används sedan till kommunens offentliga måltider.

Ko på rot ska ses som en långsiktig investering och är ett komplement till huvudgrossist avtal. Vid offentlig upphandling är det alltid prislappen som styr vilket gör att det kan vara svårare för lokala bönder att konkurrera. Genom att kommunen prioriterar lokalproducerad mat planerar vi också för en ökad självförsörjning och att mat ska finnas i kristider. Bönderna får en inkomst varje månad och lantbruket bidrar också till biologisk mångfald och en levande landsbygd när åkrar används för att

producera hö till korna. Dessutom stannar pengarna inom kommunen och kvaliteten på maten i skolor och äldreboenden blir än bättre.

Namnet till trots, "Ko på rot", så ska denna upphandlingsmodell även kunna tillämpas på andra livsmedel som t ex får eller renkött.

Med anledning av ovanstående yrkar Kristdemokraterna att kommunfullmäktige beslutar

- Att Umeå kommun inför Ko på rot

Veronica Kerr
Kristdemokraterna